

Posudek oponenta diplomové práce

Oponent diplomové práce: PhDr. Zdeněk Křivánek, CSc.

Diplomová práce Heleny Brejlové (studium učitelství 1.st.ZŠ - anglický jazyk) s názvem "Předčasný čtenář v prvním ročníku základní školy" si všímá jevu, který je již několik desetiletí charakteristický pro populaci žáků vstupujících do 1.ročníku základní školy. Téměř v každé třídě se najde několik žáků, kteří již umějí prakticky číst, pak je tam skupina těch kteří znají 10 až 20 písmen. A obvykle se najde několik žáků, kteří znají jen několik písmen. Pro učitele vzniká velice obtížná situace, jak pracovat ve třídě s několika skupinami žáků, které mají značně různou úroveň připravenosti na výuku elementárního čtení a psaní.

Práce věnuje velkou pozornost psychologii dítěte předškolního věku a předpokladům dítěte pro vstup do školy. Velice důkladně je zpracována kapitola, která se týká předškolního vzdělávání. Od vývoje pojetí osobnosti dítěte se autorka dostává k podrobnému zpracování kurikulárních dokumentů pro předškolní vzdělávání z historického hlediska a dochází až do současnosti. Autorka vychází z nejnovějších publikací.

Kapitola o předškolní přípravě na čtení vychází z realistického stanoviska, které představuje nejnovější pohled na předškolní spontánní učení čtení. Autorka by se mohla při obhajobě věnovat tomuto problému podrobněji.

Zdá se, že autorka chápe předčasné čtenářství poněkud šířeji než Z.Matějček, podle něho je předčasným čtenářem "dítě, které při vstupu do školy již umí číst" (str.32 diplomové práce). Do svých kazuistik zařadila i děti, které by patrně uvedené Matějčkově definici předčasného čtenářství zcela neodpovídaly. Nicméně to nesnižuje význam autorčina pokusu podrobně sledovat v průběhu prvního pololetí v 1.ročníku 4 děti, které byly na výuku čtení velice dobře připraveny. Cenné je i zjištění autorky, že se i děti velice dobře na výuku čtení připravené mohou rozvíjet různým tempem ve své dovednosti čtení.

Autorčin přístup k řešení problému je dobře promyšlený. Vychází z poměrně rozsáhlého vzorku dětí (téměř 100 žáků), z něhož vybírá děti, které se jeví jako velice dobře připravené na výuku čtení. Potom velice podrobně a pečlivě dokumentuje vývoj jejich dovednosti čtení. Závěry jsou kriticky zpracovány a autorčin výzkum představuje cenný přínos k problematice přípravy a připravenosti předškolních dětí na výuku čtení v 1.ročníku.

Předložená práce splnila svůj úkol. Hypotézy byly ověřeny adekvátním způsobem a kriticky byl vyhodnocen výsledek tohoto ověření.

Výborně

V Praze dne 28.4.2006

oponent diplomové práce